

A'ij tì tira'uyú'uxaca'a a'íjna í San Pedro, í tì seij

*Pedro pu huá'ateujte'e a'ímej í mej
té'atzaahuate'e*

¹ Inee, Pedro, tì Dios naata'íteca'a nej tiu'utévaire'en í jemin, yee nu á'amuateujte'e mú'ejmi, mi' sej seij chuéjra'a japua a'uchéjme a'u mej amuaaré'e'itixi, tìj na'a a'u tì huatacá'a u Ponto, ajta a'ujna u Galacia, ajta a'ujna u Capadocia, ajta a'ujna u Asia, ajta a'ujna u Bitinia, a'u tì na'a sej a'uté'uu.

² A'íí pu ayén amua'antíhua'u a'íjna jíme'e tì jéjcua ímuá ayén tejámuaaxí'epí'intari'irí'i a'ij tì tejamuáaruuren a'íjna í Dios í tej rájya'upua. Ajta a'íin xiéjnuí'ucare'ara'an ayén amua'iráavi'iti sej si siyen huateáтурan í Dios jemi, a'íjna jíme'e sej seri rá'astijre'e se'íjna í Ciríistu'u tì ayén ra'iráaxire í ruxuure'e tì ij ayén mú'ejmi japua huániuuni.

Ché'e a'íin Dios ayén rí'i tejamuatá'acare'en, ajta ché'e ayén amua'anpuá'ajte'en temua'a naa.

A'íjna tì rachúeve'e a'íjna tì té'atzaahuate'e

³ Tiché'e rí'i tiraatá'acare'en te'íjna í Dios, tì ajta ya'upuáara'an pú'een í tavástara'a, a'íjna í Jesús tì ajta Ciríistu'u pú'een. A'iné a'íí pu jeíhua huápí'i tá'ancu'uvajxi, a'íí pu ayén taatá'a tej tì jéjcucan jín huanúnu'ihua tej tì tiyen raachú'eve'en te'íjna, í tej jín ruuri tá'aju'un a'íjna jíme'e tì a'íin Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'íjna í Jesús tì ajta Ciríistu'u pú'een. ⁴ A'íí pu ajta ayén titaatá'asin tì

ayén titáaci'iti a'íjna tì caí ja'anáj huataújtuaasin, tì caí ajta ja'anáj huatéchueemuari, tì ajta caí ja'anáj e'ehuaújpu'a'rixí'i'sin. Dios pu ayén amuajtá'are a'ujna u ta japua.

⁵ A'íi pu ajta ayén rí'i á'amuacha'íi a'íjna jíme'e í muári'erí'ire'ara'an, a'iné mú'een xu siyen té'atzaahuate'e. Ajta pu'uri ayén rí'i ruurijhua tì ij a'íin ayén huataseíjre'en a'íjna tì jín amua'irájtuaani a'ájna xicáara'an jetze tì jetzen nain jín te'entipuá'ajte.

⁶ A'íj xu jín siyen temua'a naa rutémua'ave'e se'íjna jíme'e tì Dios ayén rí'i tejámuaatá'asin. Mí ajta íjii, ayée pu ruxe'eve'e sej siyen se'íjna jín ruxieemíjte'e sej mu'icáj jín rajpuaijtzi. ⁷ Ayee pu 'een jín ayén á'amuaruure mej mi miyen rí'i tiraatá'acare'en í Dios mú'ejmi jíme'e a'ájna xicáara'an tì jetzen ajtahua'a huataseíjre'en a'íjna í Jesús tì ajta Ciríistu'u pú'een.

Jee xaa ne'u, a'íi mú majta miyen rí'i amuaateáтуаасин, majta rí'i tejamua'utaseijra a'iné mú'een xu siyen se'íjna jín te'utáviicua'iri'i í sej jín rajpuaijtzica'a se'íjna jíme'e sej té'atzaahuate'e. Ayee pu tí'ivaire'e sej siyen rajpuaijtzi tì ij Dios ayén ráamua'aree sej tzáahuati'ira'a jín té'atzaahuate'e. A'íj pu jín jaítze'e ayén tí'ivaire'e í Dios jemi sej siyen rajpuaijtzi caí a'íjna í oro, í mej taij jín raaté'uuna tì ij rumua'atí á'ara'ani.

⁸ Ajta a'íin Ciríistu'u, mú'een xu caí ja'anáj raaseíj, ayée xu seuj raxí'eve'e. Seajta, caí xí raaseíj íjii, seúche'e xu siyen té'atzaahuate'e, seajta siyen se'íjna jín rí'i rutémua'ave'e. Capu ayén rí'irí tì ja'atí ayén raataxáj yee a'achú tì caj rí'i tiratá'aca

a'íjna jíme'e ti ayén tejá'amuaci'iti a'íjna ti huápi'i naa seíire'e a'ame. ⁹ Ayee xu ra'ancuré'asin ti Dios ayén amua'irátuaani a'íjna jíme'e sej siyen té'atzaahuate'e.

10 Majta a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, a'íí mú mejmí'i miyen tiu'utaxájtaca'a me'íjna jíme'e ti jín Dios ayén rí'i tejámuuatá'aniche'e. A'íí mú majta a'ujca'anéecan jín tí'ihuauc'a, majta me'íjna jín tí'imua'atzejca'a mej mi yaú'itiée muá'ara'ani.

11 Ayee mú tí'ihuauc'a ti'itíj ti xicáara'an jetze ayén teja'uré'enejsin, ajta a'ij ti éene'e á'ame'enche'e a'ájna xicáara'an jetze ti jíme'en raataxájtaca'a a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti ajta ayén huateájturaa huá'a jemi. Camu a'atzu yaú'itieeca'a a'ij ti huataújmua'a a'íjna ti jíme'en amuacaí raataxájtaca'a yee ti a'íin Ciríistu'u ayén rajpuaítzi á'ara'ani, ti ajta nu'u á'iyen Dios rí'i raateátuasin mej mi rí'i tiye'useíira muá'ara'ani.

12 Ayee pu Dios hua'utá'a mej mi miyen ráamua'aree mej caí rujíimua'a miyen tí'ixajtaca'a sino ayée mú me'íjna jín tí'ivaire'eca'a mú'ejmi jíme'e, matí'ij miyen jín tiu'utaxájtaca'a a'ij ti a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén ca'aníjra'a hua'utá'a mej mi miyen tiu'utaxájtaca'a me'íjna jíme'e í niuucari ti jín Dios amua'irátuaasin a'ij sej seuchén tiráananamuajri'i. Dios pu u ta japua ya'uta'íteca'a í ruxíejniu'uca ti ij a'íin huá'a jamuan huateáтурan. Majta a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e, mauche'e mú miyen raxíeve'e mej miyen yaú'itiée muá'ara'ani a'íjna ti jín Dios amua'irátuaasin.

*Ca'aníjra'a pu hua'utá'asin mej mi rí'i ti'itiújcha'ii
muá'ara'ani*

¹³ A'líj xu jín, setá'aj huateújca'anen í ru tzajta'a. Setá'aj seajta rí'i te'utaújmua'ati sej si temua'a naa nain jín raachú'eve'en a'íjna tí ayén tejamuáaci'íti í ti jín Dios rí'i tejámuaatá'asin a'ájna xicáara'an jetze tí jetzen huataseíre'esin a'íjna í Jesús tí ajta i'i Ciríistu'u. ¹⁴ Setá'aj siyen che'atá sena'a huárini matíj tí'iríí í mej huá'astijre'e í ruvaújsimua'a. Setá'aj caí ché'e siyen a'ij pua'a tí'itiújcha'ii a'ij tí ajmí'i ca'aníjra'a amuaatá'acare'e a'íjna í tí a'amua tzajta'a huiránineica setí'íj caí xí yaú'itieeca'a a'ij tí tiraavíjte'e í Dios jemi.

¹⁵⁻¹⁶ Jee xaa ne'u, setá'aj caí a'ij pua'a rijca, sino setá'aj siyen nain jín rí'éene'ecán jín tí'itesejre'e tíj ajta rí'éene'ecán jín tí'isejre'e a'íjna tí amuaatajé. Setá'aj siyen nain jín huárini a'ij sej tí'itiújcha'ii, a'iné ayée pu té'eyu'usil'i tijín: "Setá'aj siyen rí'éene'ecán jín tí'itesejre'e a'iné nee nu neajta rí'éene'ecán jín sejre'e."

¹⁷ Ajta a'íin Dios ayén ruxí'ej na'a huá'axijte'en í teite a'ij tí seíj huaríj. A'líj pu jín, tí pua'a siyen raatamuá'amuate'en yee rutáàta, setá'aj rá'atese'e setíj sena'a seuj íiyen típuasearuve'e chaanaca japua. ¹⁸⁻¹⁹ Ayee pu tiraavíjte'e sej siyen rí'i tí'itiújcha'ii a'iné xu'uri ramua'aree tí'ítíj tí píricí tí jíme'en Ciríistu'u ayén tiu'utanájchitaca'a a'íjna í sej jín té'echalíica'a í Dios jemi sej si caí ché'e siyen tí'ijri'irée a'ij sej sejmí'i tí'ijri'irejca'a se'íjna jíme'e í ye'irá tí caí tí'ítíj vaire'eca'a, í mej amuaatá'itiiri'i í á'amuavaujsimua'aci'i.

Capu Ciríistu'u a'íjna jín tiu'utanájchitaca'a a'íjna jíme'e í oro, na'ari a'íjna jíme'e í plata, tí ayén

á'apua'are, sino a'íí pu a'íjna jín tiu'utanájchitaca'a a'íjna jime'e í ruxuure'e tí huápi'i tí'ivaire'e. Ayee pu Ciríistu'u huataújmuai'ivejtaca'a tíj cáné'a, tí caí a'atzu cápita'ina, tí caí tí'itíj jín á'atura.

20 Ayee pu Dios ra'antíhua'u tí'ij caí xí raatetáahua a'íjna í chaanaca tí'ij ayén a'íjna jín tiu'utévaire'en. Ajta, íjii tí nain te'entipuá'ajte, Ciríistu'u pu ayén huataseíjre tí ij a'amua japua huániuuni.

21 Ayee xu 'een jín siyen rá'atzaahuate'e í Dios se'íjna jime'e a'ij tí huaríj a'íjna í Ciríistu'u. Ajta Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite. Tí'ijta'i ayén rí'i tiraateájtuaa tí ij ayén nain jín antiújmu'aareere tíj na'a rusén jime'e. A'íj xu jín siyen té'atzaahuate'e, seajta tí'ichu'eve'e.

Ca'aníra'a pu hua'utá'asin mej nu'u huaújxe'eve'en

22 A'iné mú'een xu siyen rá'antzaahua se'íjna í niuucari tí ayén ti'ayajna sej si seajta siyen huá'axe'eve'e í ru'ihuaamua'a, a'íj xu jín seri rí'i uhuaújruu í a'amua tzajta'a. A'íj xu jín, setá'aj siyen a'ujca'anéecan jín huaújxe'eve'en seij seajta seij, temua'a naa.

23 Ché'e ayén teja'uré'enen a'iné caxu jécuacan jín huanúnu'ihuaca'a a'íjna jime'e tí á'apuapua'are sino a'íjna jime'e tí caí ja'anáj á'apuapua'aren. A'íí pu a'íin pú'een í niuucari tí Dios jemi a'uvé'eye'i. A'íí pu taarújte'eve, ajta ayén rusén jín á'ateeri.

24 Jee xaa ne'u, ayée pu che'atá na'a té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tijín:

Matíj mena'a pua'amé mej ratéhua'ira'a,
ayée mú e'en tíj a'íjna í ixaj.

Ajta í mej jín á'ujtzaahuate'e,
 ayée pu 'een tij a'íjna í xuuxu'ura'an
 a'íjna í ixaj.

Ayee pu tí'irineca tí ayén huatéehuan
 a'íjna í ixaj,
 ajta cávatzisín a'íjna í xuuxu'ura'an.

²⁵ Mí ajta a'íin í niuucari
 tí Dios jemi a'uvé'eye'i,
 a'íi pu rusén jín seíre'e a'ame.

Ajta a'íin í niuucari, a'ii pu a'íin pú'een í mej
 tejámuuatá'ixaa, í sej seajta jín huataújtemua'ave.

2

*Ca'aníra'a pu hua'utá'asin mej mi jaítze'e
 yaú'itiéé muá'ara'ani a'ij tí tiú'ujxe'eve'e*

¹ A'íj pu jín, ayée pu ruxe'eve'e sej raatapuá'ajta
 se'íjna jíme'e sej a'ij pua'a huá'aruure í ruxí'ej
 teite nusu sej huá'acuanamua ca'ín sej hua'itzi
 jín ruseijrata. Setá'aj seajta caí ruchueere'e
 seij seajta seij. Seajta setá'aj caí a'ij pua'a
 ti-huá'axajta í ruxí'ej teite. ²⁻³ Setá'aj siyen éene'en
 matíj í tí'írií í mej jeíhua huápi'i tzi'icuj mej mi
 me'íjna jín huavaújse'en me'íjna jíme'e í huá'a
 tzi'ime í hua'anáànaj. Setá'aj siyen che'atá sena'a
 raxí'eve'e tí ij a'íin xiéniu'ucare'ara'an í Dios
 ayén a'íjna jín tejamuaata'ítii a'íjna jíme'e í niu-
 ucari tí ri'éene'ecán jín seijre'e tí ij a'íjna jín rí'i
 amuáaruuren tí ij ayén tejá'amuaci'iti tí a'íin Dios
 ayén amua'irájtuaani, a'iné xu'uri ráamua'areeri'i tí
 a'íin tavástara'a ayén rí'i tejá'amuacha'íí á'aye'i.

*Jíme'en í Ciríistu'u í tí tetej pú'een tí
 e'ihuateájtuaani*

4 Ayee xu seri ajteáxiireca'a se'íjna jemi tí ayén 'een tíj tetej tí i'irúuri. Majta í teteaca, meruuuhuá'axí me'íjna í tetej. Mí ajta Dios, a'íí pu ra'avé'ehuau a'íjna jíme'e tí rí'i huápi'i tiu'utévaire'en.

5 Seajta mú'een, ayée pu che'atá na'a Dios rí'i á'amuaruuren sej si siyen che'atá sena'a 'eene'en tiu'utévaire'en tíj í tetej tí i'irúuri í tí jín chi'i irá'ajtaahua. Ayee pu á'amuaruuren sej si seíj sena'a seijre'e í teite tí mú'ejmi jamuan huateájturaa a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, sej si siyen rí'éene'ecán jín seijre'e í Dios jemi, sej si ve'ecán jín tiu'utévaire'en í jemin.

A'íj xu jín, setá'aj siyen rí'i xá'aju'un sej se'íjna jín tiu'utámuai'ivejta se'íjna jíme'e tí a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén amuaatá'asin, sej si siyen ra'utámu'aree tí ij ajta Dios ayén ra'ancuré'an a'íjna í muai'ivéjri a'íjna jíme'e a'ij tí huaríj a'íjna í Jesús tí Cirístu'u pú'een.

6 Ayee pu tí'een, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tijín:

Casi'i, xaaseíj.

Nu'uri ra'ateájra a'ujna u Sión, seíj í tetej,

í nej ra'avé'ehuau
tí i ayén tiu'utévaire'en
nej japuan rá'ajtaahua í chi'ij.

Ajta a'íin í tetej,

jeíhua nu huápi'i rí'i tiraateájtuaa.

Ajta, capu a'atzu rí'irí

mej miyen tiu'utatévi'ire'e
ja'atí tí na'a tí ayén ra'ará'astijre'en
a'íjna í tetej.

7 Ajta, mú'ejmi jemi í sej té'atzaahuate'e, jé'ecan pu naa tejamuá'aseijrate'e a'íjna í

tetej. Mí majta a'ímej jemi í mej caí á'ujca'ane
mej té'antzaahuate'en, ayée pu té'eme a'ij tí
té'eyu'usil'i tijín:

A'íjna í tetej í mej mé rúuhua'axí
a'íime í mej rá'ajtaahua í chi'ij,

Dios pu ayén ra'avé'ehuau
tí ayén tiu'utévaire'en
tí japuan rá'ajtaahua í chi'ij.

⁸ Ajta, ayén tijín:

A'íj píricí í tetej
í mej jetzen a'ijcá'acata í teíte,
ajta í mej jetzen a'itávitzej.

Ayee mú 'een jín jetzen a'ijcá'acata
me'íjna jíme'e mej caí rá'astijre'e
me'íjna í niuucari í mej ráanamuajri'i.

Ayee pu 'een jín ayén tíhua'uxf'epí'intari'iri'i tí
Dios ayén huá'uruuren.

Jíme'en a'ímej í mej Dios jetze ajtéme'ecan

⁹ Mí seajta mú'een, ayée xu 'een tíj seica í teíte
í tí Dios hua'antíhuau, sej si siyen jamuan hu-
ateáтурan. Mú'een xu seajta se'íin pú'een a'íime í
sej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan tí Dios ayén hu-
ateúra'ate. Mú'een xu seajta teitestemua'ame'en
pú'een í Dios sej si siyen tíhua'utá'ixaate'en í sej jín
rf'i tiratá'aca se'íjna tí ayén amuaatajé. Setá'aj caí
ché'e siyen á'ujuhua'ane'en a'u tí a'utíca'a, sino
sej si se'uun a'uteáтурan í jemin a'u tí á'uneeri'i sej
si se'uun rf'i tiyé'eseijra.

¹⁰ A'ajná'ímua, caxu teitestemua'ame'en
pú'eene'eca'a í Dios. Mí seajta íjii, xu'uri mú'een
teitestemua'ame'en pú'een í Dios. A'ajná'ímua,

capúu xi amuá'acu'uvejca'a a'íjna í Dios. Mí ajta íjii, a'íí pu ari amuá'acu'uve.

A'ij mej ye'í huárini a'íime í mej té'atzaahuate'e

11 Ayee nu tejá'amuahuavii mí nej já'amuaxe'eve'e sej siyen seijsre'e matíj a'íime í mej seíj chuéjra'a japua é'epuaseaaruve'e, na'ari matíj a'íime í mej hua'utamuári. Caxu siyen taúra'acare'en sej siyen rá'astijre'e se'íjna ti a'amua tzajta'a huiiráninei ti a'ij pua'a 'een, ti ajta tí'itese'e a'íjna jetze í á'amuaxiejniu'uca.

12 Setá'aj siyen rí'i titeetiújcha'íica huá'a jemi í mej seíj chuéjra'a japua é'eme'ecan ti ij xí'epi'in te'irájra'ani ti pua'a miyen ti'itíj jín a'ij pua'a tejá'amuaxajta. Tí pua'a siyen rijca, ayée mú raseíira muá'aju'u sej xí'epi'in huaríj se'íjna jime'e í mej jín a'ij pua'a tejá'amuaxajtaca'a, majta miyen rí'i tiraatá'asin me'íjna í Dios a'ájna xicáara'an ti jetzen ajtahua'a huataseíre'esin itejmi jemi í tavástara'a.

13 Setá'aj siyen huá'astijre'e matíj mena'a pua'amé í teite í mej ti'itíj jín antiújmua'aree a'iné ayée pu titaatá'itiíiri'i í tavástara'a. Tiché'e rá'astijre'e te'íjna ti a'íjna jín ti'ítéjvee ti nain jín tiu'uta'aíjta, a'iné a'íí pu a'íin pú'een ti jaítze'e ve'ecán jín tí'ivaire'e.

14 Tiché'e teajta huá'astijre'e a'ímej í tajtúhuaani, a'iné a'íjna ti nain jín tí'aijta, a'íí pu ayén hua'uta'íteca'a mej mi puaíjtzi hua'utá'an a'ímej í mej a'ij pua'a ti'itiújcha'íi, mej mi majta rí'i tihua'atá'acare'en a'ímej í mej miyen ríci a'ij ti tiraavíjte'e. **15** Ayee pu xaa tí'ijxe'eve'e í Dios sej siyen rí'i titeetiújcha'íica sej si se'íjna jín

hua'antimuá'itín a'ímej í mej caí mé úumua'aree, mej mi caí ché'e miyen a'ij pua'a tí'ixajta, tí caí til'itíj vaire'e.

¹⁶ Setá'aj siyen rijca matíj a'íime í mej ruxiéehua tí'imijhuaca. Mí seajta mú'een, caxu siyen titeetaújtuuhua'an sej a'ij pua'a huárini, seajta siyen jetzen rujpuá'ajte'en sej nu'u xf'epi'in huaríj se'íjna jíme'e sej ruxiéehua á'ujuhua'an. Setá'aj siyen rí'i titeetiújcha'íica matíj a'íime í mej ravaire'e í Dios. ¹⁷ Setá'aj rí'i tihuá'ajcha'íi naíjmi'ica a'ij tí tiraavíjte'e. Setá'aj huá'axe'eve'e í ta'ihuaamua'a í mej majta té'atzaahuate'e. Setá'aj rá'atese'e í Dios. Setá'aj seajta rí'i tiraateájtuaani a'íjna í tajtuhuan tí nain jín tí'ajta íiyen chuéjra'a japua.

A'ij tí tiu'utévai í Cirílistu'u

¹⁸ Seajta mú'een, mi sej ca'anéeri jín tí'imijhuaca, setá'aj hua'ará'astijre'en a'ij tí tiraavíjte'e a'ímej í mej tejá'amua'aíite'e. Setá'aj huá'astijre'e a'achú mej pua'amé. Caxu a'ímej sena'a tí pua'a miyen rí'i tejamuájcha'íi, na'ari mej rí'i tí'iteteite, na'ari tí pua'a a'ij pua'a metí'iteteite, setá'aj naíjmi'ica á'astijre'e.

¹⁹ Jee xaa ne'u, ayée pu Dios rí'i tiraateátuasin a'íjna í ja'ati tí pua'a a'íin ayén ra'utámua'aree í Dios, ajta a'íin ayén te'utáviicua'i tí pua'a sej ayén puaíjtzi raatá'an tí caí ayén tiraavíjte'e. ²⁰ Aru tí pua'a ayén puaíjtzi muáaci'iti a'íjna jíme'e pej piyen a'ij pua'a huaríj, tí pua'a piyen pe'íjna jín te'utáviicua'i temua'a naa, capu a'atzu a'ij timuaatéva'iri. Na'ari caí, tí pua'a peri xf'epi'in huaríj, tí pua'a pe'íjna jín rajpuaíjtzi, pajta

piyen te'utáviicua'i temua'a naa, Dios pu rí'i timuaateátuaasin.

²¹ Jee xaa ne'u, Dios pu ayén a'íjna jín amuaatajé sej siyen rajpuaitzi, seajta te'utáviicua'i, a'iné a'íjna í Círístu'u a'amua jetze me'ecan pu rajpuaitzi já'araa.

Ayee pu a'íjna jín huaríj, tí'ij mú'ejmi huata'ítii sej si siyen che'atá sena'a huárini a'ij tí a'íin amuacái huaríj.

²² Capu tí'itíj jín auteájturaa í Dios jemi. Capu ajta ja'anáj tiu'uhuá'itaca'a. ²³ Matí'ij miyen ra'ajté'axi, a'íi pu caí ayén hua'ajté'axi a'ímej. Matí'ij puaítzi raatá'a, ni capu ayén tihua'uxájtzi'iri'i, sino ayée pu huataújtuiri'i a'íjna jemi tí ayén tzáhuati'lira'a jín tihuá'axijte'e.

²⁴ A'íi pu ruseíj rajpuaitzi já'araa í ru jetze í ta jetze me'ecan a'íjna jíme'e í tej jín auteájturaa í Dios jemi. Ayee pu a'íjna jín huaríj tej ti tiyen raatapuá'ajta í tej jín até'itzea'ara í Dios jemi. Mú'een xu se'íjna jín huarúj se'íjna jíme'e tí a'íin rajpuaitzica'a.

²⁵ A'ájná'ímuua, ayée xu seijre'eca'a matíj í cáné'axi tí caí ja'atí huá'aseire'e. Mí ajta íjii, xu'uri se'íjna jemi tiújseíj, se'íjna jemi tí a'amua cujta'a huamé'en, tí ajta a'íjna jín antiújmua'aree tí nain jín a'amua japua huániuni.

3

A'ij mej ye'í huárini í mej á'uruuvi'itín

¹ Seajta mú'een, mí sej viíche'ejme, setá'aj siyen che'atá sena'a huá'astijre'e se'ímej í rucína'astemua'a. Ayee xu huárini sej si siyen

'éeni'ici'e hua'antimuá'itin í seica í mej caí rá'aste í niuucari ti jíme'en raxa í Cirístu'u. Tí pua'a siyen huárini, capu ruxe'eve'e a'ame sej tihua'utá'ixaate'en sej si hua'utémua'itin sino siyen sena'a huá'amua'itin se'íjna jíme'e sej rí'i ti'itiújcha'íi. ² A'íi mú xaa miyen ra'ancuré'asin í niuucari matí'i raaseíj sej siyen tzáahuati'ira'a jín rana'amiche í Dios, seajta sej caí ti'itíj jín á'atura a'ímej jemi í rucína'astemua'a.

³ Majta a'íme í mej viíche'ejme, capu ayén tiraavíje'e mej miyen mena'a rí'i huaújruuren me'íjna jíme'e ti jére'e seijre'e, ti pua'a a'íjna jíme'e mej miyen rí'i ti'ihuaújcista, nusu mej miyen ti'itíj jín ucaújrujti'iraxi'in ti oro jín taavíjhua na'ari mej miyen rí'éene'ecán jín tiu'uteújchejte'en cíixuri jíme'e ti títí'ij.

⁴ Capu a'íi na'a ayén tiraavíje'e sino miché'e miyen rí'i tihuá'aseijrate'e me'íjna ti rú'avaa í huá'a tzajta'an, me'íjna ti caí ja'anáj á'apua'aren. Miché'e caí miyen ti'itíj jín huá'amuarí'eriste'e í rucína'astemua'a. A'íi pu a'íin pú'een ti jeíhua huápi'i ruxe'eve'e í Dios jemi.

⁵ Ayee mú éeni'ici'e rí'i huaújruu ajca'ihuá'imua a'íme í 'uuca í mej ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi, í mej majta té'antzaahua í Dios jemi. ⁶ Ayee mú che'atá mena'a hua'ará'astijre í rucína'astemua'a tíj a'íjna í Sara teecan ayén ra'ará'astijre a'íjna í Abraham teecan. Ajta, pu ayén raatamuá'a tíjín "nevástara'a." Seajta mú'een, mi sej viíche'ejme, ayée xu yaújmua'ame'en pu'éene'e xá'aju'un a'íjna í Sara ti pua'a siyen nain jín rí'i huárini, seajta caí ti'itíj jín

tí'itziíine'e.

⁷ Seajta mú'een, mi sej néjne'iche, setá'aj siyen rí'i tihuá'ajcha'ii í ru'íjta'amua'a. Setá'aj siyen rí'i tihua'uteájtuaani a'iné camu miyen ruca'ané setíj mú'een, mi sej teteca pú'een. Naím'i xu seajta siyen che'atá sena'a ra'ancuré'asin se'íjna ti jín Dios rí'i tejámuaatá'asin sej si ruuri huateáтурan í Dios jemi. Ayee xu rí'i tihuá'ajcha'ii í ru'íjta'amua'a ti ij caí ti'itíj jín amuaatamuári'eriste'en a'íjna jíme'e í sej jín raatáhuaviira í Dios.

Mej mi nu'u ruxiéehua a'uteáтурan

⁸ Yee pu'u xaa, ayée xu huárini, naíjni'i mú'een. Setá'aj siyen che'atá sena'a rahuaucá í Dios jemi sej si siyen ru'ihuaamua'aca temua'a naa. Setá'aj ahuaújcu'uvén seij seajta seij, setá'aj siyen seajta huaújxe'eve'en. Setá'aj seajta siyen ahuaújca'anen a'ímej jemi í mej rajpuaítzi sej si rí'i tihua'utá'an. Seajta mú'een, setá'aj caí ti'itíj jín á'ujtzaahuate'e.

⁹ Tí pua'a ja'atí ayén a'ij pua'a amuáaruuren, caxu siyen che'atá sena'a a'ij pua'a raruure. Na'ari, ti pua'a ja'atí ayén a'ij pua'a tejá'amuaxajta, caxu siyen che'atá sena'a a'ij pua'a tí'ijxajta, sino setá'aj siyen rí'i tiraatá'an, a'iné ayée pu a'íjna jín Dios tejamuaatajé sej si siyen huárini ti ij ajta a'íin Dios ayén ti'itíj jín rí'i tejamuaatá'an.

¹⁰ Ayee pu a'íjna jín té'eyu'usi'i tijín:
Tí pua'a ja'atí ayén raxí'eve'e
    ti á'ateevi'in ruuri,
    ti ajta rí'i tiraatévaire'en
        nain xicaj tzajta'a,
ché'e a'íin ayén huárini

ti caí a'ij pua'a tiú'ujxajtave'e,
ti caí ajta ayén tí'ihua'itacare'en.

11 Ché'e a'ín raatapuá'ajta
ti a'ij pua'a ti'itiújcha'ii,
ajta ché'e a'ín ayén huárini
ti xí'epi'in jín seijre'e.

Ché'e ajta a'ín ayén rahuaaca
ti rí'i tí'iseijre'e huá'a jemi í teíte.

Ché'e ahuaújca'anen ti ayén huárini.

12 Jee xaa, rí'i pu tihuá'aseij í Dios
a'ímej í mej rí'i ti'itiújcha'ii.

A'íí pu huá'anamua
matí'ij miyen tí'ijhuaviira í jemin.

Ajta ayée pu tavástara'a
a'ij pua'a tihuá'aseij
a'ímej í mej a'ij pua'a ti'itiújcha'ii.

13 Tí pua'a nu'u siyen rajpuájtzi se'íjna jime'e
sej rí'i ti'itiújcha'ii, ni caí ja'atí ayén mé'eseijre'e
ti ayén a'ij pua'a amuáaruuren a'íjna jime'e sej
a'ujca'anéecan jín tí'itese'e sej siyen huárini ti'itíj
jime'e ti í'ixi'epi'in. Capu xaa ne'u. Capu mé'e
ja'atí xaa ne'u. **14** Mí ajta, ti pua'a siyen se'íjna
jín rajpuájtzi se'íjna jime'e sej xí'epi'in jín huaríj,
capu amín a'ij. Dios pu rí'i tejámuaata'asin. A'íj
xu jín, caxu huá'atziiñe'e, caxu seajta a'ij pua'a
tité'ujmuajca.

15 Mí seajta mú'een, setá'aj siyen rí'i
tiraateájtuaani í ru tzajta'a se'íjna í Ciríistu'u, a'iné
a'íí pu tavástara'a pú'een. Ja'anáj ti na'a xu siyen
rí'i huaújruuren sej si siyen huateújnan huá'a jemi
í mej miyen me'íjna jín tejá'amua'ihua'ura í sej jín
tí'ichu'eve'e í ru jemi.

16 Mí seajta, setá'aj siyen sena'a rijca, setá'aj caí á'ujtzaahuate'e siyen tihuá'ixaate'e, setá'aj seajta rá'atese'e se'íjna í sej jamuan til'ixa. Setá'aj siyen rí'i te'utaújmua'ati í rumua'atzíira'a jíme'e sej si caí til'itíj jín á'aturaacaj, ti ij ayén tihuá'utatéví'iraste'en a'ímej í mej a'ij pua'a á'amuaruure me'íjna jíme'e mej miyen a'ij pua'a tejá'amuaxa a'ij sej rici se'íjna jíme'e sej rí'i ti'itiújcha'íi í Ciríistu'u jemi.

17 Ayee na'a, a'iné ti pua'a Dios ayén tí'ijxe'eve'e sej til'itíj jín rajpuaítzi, jaítze'e pu rí'i tejámuatéva'íri sej siyen se'íjna jín rajpuaítzi sej xí'epí'in rici caí ti pua'a siyen se'íjna jín rajpuaítzi se'íjna jíme'e sej a'ij pua'a rici.

18 Ajta a'íin Ciríistu'u, ayén seíj na'a huamí'i a'íjna jíme'e í mej jín naíjni'l miyen auteájturaa í Dios jemi. A'íjna ti caí til'itíj jín auteájturaa, ayén huá'a jetze me'ecan huamí'i a'ímej í mej a'ij pua'a titeetiújcha'íica ti ij ayén huá'anvi'itin í Dios jemi. A'íjna í mej miyen raajé'ica í Ciríistu'u ti ratéhua'ira'aca'a, Dios pu ajta ayén ruxíejniu'uca jín ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mí'ichite.

19 Ajta a'íin xiéjnu'ucare'ara'an í Dios ayén raatá'a ti tihuá'utá'ixaate'en a'ímej í xiéjnu'ucari í mej me'uun tajete aiteánami'ihuaca'a. **20** Majta a'íme í xiéjnu'ucari, a'ájná'imua mú miyen caí ra'ará'astijre, a'ájna xicáara'a jetze ti jetzen Dios auj ayén té'eviicua'iraca'a, ajta ayén rachú'eve'eca'a ti'ij auj a'íin Noé ratétaahuajme'e a'íjna í baarcu ti ve'ée. Ajta a'íí pu seica huatévai mej mi me'uun uteájrupi í baarcu tzajta'a mej mi caí aujámin í jaj jíme'e. Ayee mú ará'aseca'a

aráhuaica.

21 Ajta a'ín í jaj ayén huataújmua'a í sej jín huámuai'víjhuaca'a, a'íjna tì ajta jín Dios ayén amua'irájtua. Capu ayén huataújmua'a tì Dios ayén amuá'ari'iri'i í chuej tì ca'ame'e í a'amua jetze, sino ayée pu huataújmua'a sej siyen rájhuaviiri'i í Dios tì ayén amuaatá'an sej rí'éene'ecán jín huateáтурan í rumua'atzíira'a jetze í Dios jemi, a'íjna jíme'e tì ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'l'ichite a'íjna í Jesús tì Cirílistu'u pú'een.

22 Ajta íjii, án pu a'ujnéj u ta japua tì ari a'uun e'ecájca rí'irínta'an pújme'en í Dios. A'íí pu ajta ari a'íjna jín antiújmua'aree tì tíhua'uta'aíjte'en a'ímej í mej ta japua tí'ivaire'e, ajta a'ímej í mej tì'itíj jín antiújmua'aree, ajta a'ímej í mej ve'ecán jín titeté'u'upu'u, matíj mena'a pua'amé í mej xiéniu'ucari pú'een.

4

A'ij tì tí'ijxe'eve'e í Dios tej tiyen huárini

1 A'iné a'ín Cirílistu'u pu ayén ru jetze rajpuaítzi já'araa, setá'aj siyen se'íjna jetze tiú'umua'ati sej si siyen che'atá sena'a huárini, a'iné ja'atí tì na'a tì ayén ru jetze rajpuaítzi já'araa, ayée pu ari raatapuá'ajtaca'a tì tì'itíj jín até'itzeaara í Dios jemi. **2** Ayee pu a'íjna jín a'ateevi'i tì ruuri a'íjna í ja'atí a'íjna jíme'e tì a'íjna jetze araujca'ane a'ij tì tí'ijxe'eve'e í Dios tíj na'a tì auj a'ateevi'i a'ame. Capu ché'e a'íjna jetze a'ujca'anée a'ame a'íjna tì a'ij pua'a 'een tì ajta jetzen huiiráninei.

single line composer **3** Ché'e ayée na'a 'eene'en a'ij tì ari tiu'uríj tíj na'a mej amuacaí huataseíre í

teteca tíj na'a tí yú e'iré'ene a'ij tí tihua'aráanajche a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Tej tí caí ché'e tiyen tena'a tí'ijri'íre matíj a'íme. Ayee mú ruxána'acira'ate'eca'a, majta á'ujca'ane me'íjna jetze tí a'ij pua'a 'een. Majta rutá'aruaijve'e, majta mej huápíí tí'iyestehua'a. A'íí mú majta e'etiújse'iri mej mi náimi'i miyen raná'amiche'en a'íjna tí caí Dios pú'een.

⁴ Ajta íjii, ayée mú a'ij pua'a tejá'useij sej caí ché'e huá'ajaahuate'e sej siyen caí tí'itíj á'astijre'e sej huá'a jamuan á'ujuhua'ane'en. A'íj mú jín miyen a'ij pua'a á'amuaruure.

⁵ Mí ajta, ayée pu tihuá'aci'íti mej miyen tiu'utaxáj a'ij mej títeetiújcha'íica me'íjna jemi tí ari rí'i huaújruu tí ij ayén hua'uxíjte'en a'ímej í mej ruuri, ajta a'ímej í mej meri huácuii. ⁶ A'iné a'íí pu ajta ayén che'atá na'a huá'axijte'en a'ímej í mej meri huácuii tíj ajta titá'axijte'en itejmi i tej teuj ruuri. A'íj pu jín ajta ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej huácuii a'íjna í niuucari tí jín Dios hua'irájtuaani tí ij a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén tihua'utá'an mej miyen ruuri huateáтурan tíj na'a rusén jíme'e tíj ajta í Dios.

A'ij tí nu'u té'eme tí'ij nain te'entipuá'ajte

⁷ Pu'uri tíñ nain te'entipuá'ajte. A'íj xu jín siyen rí'i tirájteuve'en, seajta siyen nain jín á'ujcu'uve sej si siyen tí'ijhuauca í Dios jemi a'ij tí tiraavíjte'e.

⁸ Ajta, a'ii pu a'íin pú'een tí jaítze'e ruxe'eve'e sej caí tí'itíj jín a'aturáa, setá'aj siyen huaújxe'eve'en temua'a naa a'iné tí pua'a siyen huaújxe'eve'en, ayée xu seajta tiu'utá'uuni'ira mu'iicáca jíme'e tí seij ayén tí'itíj jín auteájturaa mú'ejmi jemi.

9 Setá'aj caí a'ij pua'a ti'ixáata sino setá'aj hu-ateújvaire'en seij seajta seij.

10 Ayee xu seajta huárini a'ij ti tiraavíjt'e a'límez jemi í mej ravaire'e a'íjna í Dios, a'iné capu tí'iseicaj na'a í ti jín rí'i tejamuaatá'a sej si se'íjna jín tiu'utévaire'en. Setá'aj siyen hu-ateújvaire'en seij seajta seij se'íjna jíme'e a'ij ti Dios seij tiu'utapuaíve.

11 A'atí ti na'a ti ayén tiu'utaxáj, ché'e a'íin ayén huárini ti ayén Dios jetze me'ecan tí'ixajta. Ajta ja'atí ti na'a ti ayén ti'itíj jín tí'ivaire'e, ché'e a'íin ayén huárini ti a'íjna jetze araujca'ane í Dios. Ayee xu 'een jín siyen huárini mej mi nain jín rí'i tiraateájtuaani me'íjna í Dios me'íjna jíme'e ti a'íin Jesús, ti Círiistu'u pú'een, ayén hua'utá'a í ca'aníjra'a mej mi miyen huárini. Ayee mú rí'i tiraatá'asin me'íjna í Círiistu'u, a'iné a'íí pu ajta ayén nain jín antiújmua'aréere a'ame tij na'a rusén jíme'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

A'ij mej ye'í huárini matí'ij tirajpuaítzi muá'aju'u a'íme í mej té'atzaahuate'e

12 Mú'een, mi nej já'amuaxe'eve'e, ti pua'a siyen ti'itíj jín á'aviicua'ire'e se'íjna í sej jín huápi'i rajpuaíjtzi, ti ajta ca'anín jín a'amua japua rájve, caxu siyen a'ij té'ujmuajca, sete'entixáata yee ti caí xi ja'anáj ayén tí'iseijre'e í chaanaca japua, a'iné ayée pu 'een jín ayén tejamuaaruu ti ij Dios ayén amuaatéeseij, aísí ti pua'a secaí urarí'ene'acan jín seijre'e nusu secaí. **13** Caxu a'ij té'ujmuajca sino ayée xu huataújtemua'ave'en a'iné xu'uri rajpuaíjtzi í Círiistu'u jamuan sej si seajta siyen huataújtemua'ave'en se'íjna jíme'e ti

rí'i tejámuaatá'asin a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen huataseíre'esin a'íjna í mej jín naa rí'i tira'utaseíra í tavástara'a.

¹⁴ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna. Tí pua'a miyen a'ij pua'a tejá'amuaxajta me'íjna jíme'e sej siyen Cirístu'u jetze ajtéme'ecan, Dios pu a'íjna jín rí'i tejamuaatá'aca. Ajta a'íin xiéjnu'ucare'ara'an í Dios, í ti ajta ayén ca'aníra'a tatá'aca tej ti tiyen rí'i tiraateájtuaani í Cirístu'u, a'íí pu xiéjnu'ucare'ara'an ajta mú'ejmi jemi seijre'e.

¹⁵ Mí ajta, jíme'en ja'atí ti na'a ti mú'ejmi jetze ajtéme'ecan, ché'e amín caí ayén a'íjna jín tira-puaíjtzi a'íjna jíme'e ti seíj huajé'ica, na'ari ti'itiúj huanahua nusu ti a'ij pua'a ti'itiújcha'íí, ca'ín ayén rijcaa ti caí jetzen ruxe'eve'e.

¹⁶ Mí ajta, ti pua'a seíj ayén a'íjna jín á'aviicua'ire'e a'íjna ti jín rajpuaijtzi a'íjna jíme'e ti Cirístu'u jetze ajtéme'ecan, ché'e a'íin caí tí'itevi'ira'atan, sino ché'e rí'i tiraatá'an í Dios a'íjna jíme'e ti Cirístu'u jetze ajtéme'ecan.

¹⁷ Ayee pu'u xaa ne'u, a'iné pu'uri a'ájna teja'uré'ene ti ij Dios ayén hua'uxíjte'en í teite. Ajta, ayén autéchesin ti huá'axijte'en í rutaíttestemua'a. Ajta, ti pua'a ayén autéjcheni itejmi jemi, ¿a'iquí té'eme í ti huá'aci'iti a'ímej í mej caí rá'astijre'e a'íjna í niuucari ti Dios rí'i titaateájtuaani itejmi jemi? ¹⁸ A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'i tijín: "Tí pua'a muári'eri jín Dios ayén ru'irájtuaa a'íjna í ja'ati ti rí'i ti'itiújcha'ííca'a, ¿a'iquí éene'e a'amé huá'a jemi í mej a'ij pua'a tí'ijxa í Dios, majta a'ímej jemi í mej a'ij pua'a ti'itiújcha'íí? Capu a'atzu a'ij xaa ne'u tihua'utévaire'esin."

19 A'íj pu jín, miché'e miyen huárini ti'itíj jíme'e tí xf'epi'in 'een, a'ij tí tiraavíjte'e a'íime í mej ti'itíj jín á'aviicua'ire'e me'íjna í mej jín rajpuaijtzi me'íjna jíme'e tí Dios ayén tihua'utá'a. Miché'e miyen raatátuiire'en í ruxíejniu'uca a'íjna jemi tí hua'utétaahuaca'a tí ajta caí ja'anáj ti'itíj jín até'ítzeaara.

5

Pedro pu ca'aníjra'a hua'atá'aca a'ímej í vaujsi

1 Ayee nu ca'aníjra'a hua'atá'aca, ne'ímej í mej vaujsi pú'een, í mej mú'ejmi jetze ajtéme'ecan. Nee nu neajta vásta'a pú'een. Neajta nu niyen tiu'uséij a'íjna tí jín rajpuaijtzcica'a a'íjna í Círíistu'u. Ayee pu che'atá na'a tí'ineci'iti ineetzi tíj ajta tihuá'aci'iti a'ímej í mej majta Jesús jamuan á'ujuhua'ane'en a'ájna xicáara'an jetze tí jetzen huataseíre'esin a'íjna tí huápi'i naa tí'iseñire'e a'amé í Dios jemi.

2 Ayee nu tejá'amua'íjcate'e sej rí'i tihuá'ucha'ín a'ímej í mej teítestemua'ame'en pú'een í Dios a'ij tí a'íin ari a'íjna jín tejámuua'íjca. Caxu ca'anéeri jín siyen rijca sino ruxí'evi'ira'a jíme'e xu'u, a'ij tí Dios tí'ijxe'eve'e. Caxu seajta se'íjna jín siyen rijca sej si tí'itíj jín huamuá'itín, sino ayée xu'u a'ujca'anéecan jín tiu'utévaire'en. Na'ari caí, ayée xu tiu'utatévi'ira'ata se'íjna jíme'e sej tí'itíj huamuá'iti.

3 Setá'aj caí á'ujtzaahuate'e sej ve'ecán jín antiújmua'aree sej siyen tíhua'uta'aíjte'en mej mi ca'anéeri jín miyen tí'itíj jín huárini a'íime í sej huá'acha'ii.

Mí seajta mú'een, setá'aj siyen rí'i titeetiújcha'íica huá'a jemi a'ij tí tiraavíje'e.
⁴ Tí pua'a siyen huárini, ayée pu tejá'amuaci'íti a'ájna xicáara'an jetze tí jetzen huataseíre'esin a'íjna tí nain jín antiújmua'aree tí ayén che'atá na'a rí'i tí'itacha'íica tíj ajta ayén ríci a'íjna tí rí'i tihuá'acha'íi í rucáne'axistemua'a. A'íi pu ayén amuaatátistejsin a'íjna í curuun tí caí ja'anáj a'upuá'arixi'isin, tí ajta rí'i tí'iseíre'e a'ame í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e.

single line composer ⁵ Seajta mú'een, mí sej seuj teemua, setá'aj siyen huá'astijre'e se'ímej í vaujsi. Setá'aj nái'mi'i siyen huárini, sej si siyen huárini secaí á'ujtzaahuate'e seij seajta seij, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i tijín:

Dios pu muári'eri hua'atá'aca
 a'ímej í mej á'ujtzaahuate'e.

Mí ajta, a'íi pu ayén rí'i tihua'atá'aca
 a'ímej í mej caí miyen á'ujtzaahuate'e.

Ca'aníra'a pu hua'atá'aca a'ímej í mej e'etíújse'íri

⁶ Setá'aj siyen huataúra'an sej cílieene'ecan jín tiu'utévaire'en í Dios jemi, a'íjna tí nain jín antiújmua'aree, tí ij a'íin ayén ve'ecán jín tejámuaal'íjcate'en ja'anáj tí ayén tejámuaaxí'epi'intari'iri'i. ⁷ Setá'aj siyen se'íjna jemi í Dios raateájtuaani tíj na'a í sej jín a'ij té'ujmua'ate a'iné jeíhua pu tí'imua'atze mú'ejmi jime'e a'ij tí tejá'amuaruuren.

⁸ Setá'aj temua'a naa tité'ujcu'uvee, seajta rí'i tí'ite'ixi'ere'e, mú'een, se'íjna jime'e tí a'íin tiyaaru'u, í tí amuájcha'íire'e, ayén éeni'ici'e

á'uche'ecan tij muajye ti á'ujihuan a'íjna jime'e ti ayén rahuaahuau a'íjna ti raatéci'ime.

9 Setá'aj siyen huateújca'anen se'íjna jime'e sej té'atzaahuate'e sej si caí ratá'acare'en ti a'íjna í tiyaaru'u amua'antimuá'itín. Ayee xu seajta ramua'aree ti ayén huá'aruure a'ímej í á'amua'ihuaamua'a í mej miyen huacaíjme a'u ti na'a í chaanaca japua. Ayee pu éeni'ici'e seijre'e ti ayén huá'anaijmire'en mej mi miyen che'atá mena'a a'íjna jín á'aviicua'ire'e í mej jín rajpuaíjtzi setíj seajta mú'een.

10 Ajta a'íin í Dios ti nain jín rí'i ti'ítá'aca, a'íjna ti ayén amuaatajé ti ij ayén tejamuáaci'iti a'íjna í sej jín naa rí'i tiyé'useijra í Ciríistu'u jemi tij na'a rusén jime'e, ayée pu á'amuaruuren. Setíj a'atzu á'ateevi'in sej ti'ítij jín á'aviicua'ire'e í sej jín rajpuaíjtzi, a'íí pu ruseíj ayén amuaanaíjmire'en, ajta ayén ca'aníjra'a amuaatá'asin sej si te'utáviicua'i. A'íí pu ajta ayén amuaatá'asin sej siyen huateújca'anen temua'a naa.

11 Ché'e a'íin ayén a'íjna jín ti'ítéveeca'a ti ayén nain jín antiújmua'areere tij na'a ti yú auca'iti a'ame, tij na'a rusén jime'e.

Ayee pu ra'antipuá'ajte

12 Ayee nu cíj caj tejá'amuayu'use'e ne'íjna jamuan í Silvano ti ayén tiná'amitiejte'e ti a'íin pú'een seíj í ne'ihuaara'a ti caí ti'ítij jín até'itzeaara. Ayee nu ne'íjna jetze tejá'amuia'ixaate'e ti a'íí pu a'íin pú'een í ti tzáahuati'ira'a jín Dios ayén rí'i titatá'aca. Neajta ne'íjna jetze niyen ca'aníjra'a amuatá'aca sej si caí ja'anáj yá'uhua'anan a'íj nej tejá'amuia'ixaate'e.

13 A'íime í mej yé huaté'uu íye Babilonia, í ti
Dios ajta hua'antíhuau, yé mú á'amuateujte'e. A'íí
pu ajta yé á'amuateujte'e í niyauj, a'íjna í Marcos.

14 Setá'aj huaújteujte'en xu'iteújpi'ítze'axi'in se'íjna
jíme'e sej huaújxe'eve'e, seij seajta seij. Ché'e a'íin
Dios rí'i amua'anpuá'ajte'en naíjmi'ica mú'ejmi mi
sej Ciríistu'u jetze ajtéme'ecan. Ayee pu'u xaa.
Antipuá'areca'a.

**I niuucari tì jejcua, tì ajta jime'en ra'axá
a'ijna i tavastara'a, i Ciriistu'u tì ji'i Jesús tì
tu'irájtuaa**

**New Testament in Cora, El Nayar Presidio De Los
Reyes; crn (MX:crn:Cora, El Nayar)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, El Nayar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cora, Presidio de los Reyes [crn], Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cora, El Nayar

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

10f6cd13-ea38-5c62-beee-25cf942ce3aa